

# LRDIS

We know

books

MICHAEL HARNER (27 Aprilie 1929 - 3 Februarie 2018) a primit titlul de doctor în antropologie la California University, Berkeley în anul 1963. A predat acolo și la Columbia University, Yale University, și la Graduate Faculty of the New School for Social Research, unde a condus departamentul de antropologie. De asemenea, a fost co-președinte al Secției de Antropologie de la New York Academy of Sciences. Cercetările sale l-au purtat de multe ori în regiunea de junglă de pe cursul superior al Amazonului, ca și în partea de vest a Americii de Nord și în Mexic.

În 1987 Harner părăsește mediul academic pentru a se dedica integral conservării, studiului și predării șamanismului în calitate de președinte al Foundation for Shamanic Studies. În 2003, pentru întreaga sa activitate, el a primit un doctorat onorific din partea California Institute of Integral Studies. În 2009, a primit premiul Pioneer in Integrative Medicine oferit de Institute of Health and Healing.

Cărți publicate (selectiv): *The Jivaro: People of the Sacred Waterfalls* (University of California Press 1972); *Hallucinogens and Shamanism* (Oxford University Press 1973); *The Way of the Shaman: A Guide to Power and Healing* (Harper & Row Publishers, NY 1980); *Cave and Cosmos: Shamanic Encounters with Another Reality* (North Atlantic Books 2013).

Michael Harner

THE WAY OF THE SHAMAN

Tenth Anniversary Edition

Copyright © 1980, 1990 by Michael Harner. All rights reserved.

Originally published by Harper & Row in 1980, New York

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului. Ediție în limba romană publicată de Editura Herald. Copyright © 2022

# Michael Harner

## CALEA ȘAMANULUI

### Un ghid pentru putere și vindecare

Traducere din limba engleză:

CONSTANTIN STAN MARIAN

EDITURA  HERALD  
București

## Cuprins

Mulțumiri	7
Prefață la ediția a treia	11
Introducere	17
Capitolul întâi	
DESCOPERIREA CĂII	29
Capitolul doi	
CĂLĂTORIA ȘAMANICĂ: INTRODUCERE	55
Capitolul patru	
ANIMALE DE PUTERE	108
Capitolul cinci	
CĂLĂTORIA DE RESTAURARE A PUTERII	128
Capitolul șase	
PRACTICA PUTERII	164
Capitolul șapte	
EXTRAGEREA INTRUZIUNILOR NOCIVE	192
Postfață	224
Anexa A	
TOBE, ZORNĂITOARE ȘI ALTE AUXILIARE	233
Anexa B	
JOCUL MĂINII - AȘA CUM ESTE PRACTICAT DE INDIENII	
FLATHEAD	235
Referințe - prefață	242
Bibliografie	243
Index	250

EDITURA  HERALD

OP.10 - CP.33 Sect. II București  
Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61  
Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60  
Mob: 0744.888.388, 0771.664.320  
website: [www.edituraherald.ro](http://www.edituraherald.ro)  
e-mail: [office@edituraherald.ro](mailto:office@edituraherald.ro)

Principiul nostru aici este de a pune la dispoziție un breviar introductiv al metodologiei șamanice legate de sănătate și vindecare. Aș fi putut scrie mult mai mult, ceea ce, probabil, voi face în viitor, dar elementele esențiale sunt la dispoziția oricărei persoane ce are capacitatea și înclinația pentru a începe să devină șaman. Cunoașterea șamanismului, ca orice altă cunoaștere, poate fi utilizată în diverse scopuri, în funcție de drumul pe care îl urmăm. Calea pe care v-o ofer este cea a vindecătorului, nu a magicianului, iar metodele puse la dispoziție au ca finalitate dobândirea stării de bine și a sănătății, ca și ajutorarea altor oameni.

În încheiere trebuie să mărturisesc că eu însumi practic șamanismul; dar nu pentru că înțeleg în termenii SCO *de ce* funcționează, ci, pur și simplu, pentru că *realmente* funcționează. Dar nu sunteți obligați să mă credeți pe cuvânt: o cunoaștere șamanică autentică și semnificativă vine din *experiență*, neputându-se obține de la mine sau de la oricare alt șaman. La urma urmei, șamanismul este, în fond, o strategie personală de a învăța și de a acționa pe baza celor învățate. Vă ofer o parte din acea strategie, invitându-vă totodată să vă aventurați în șamanismul străvechi.

## CALEA ȘAMANULUI

Capitolul întâi

## DESCOPERIREA CĂII

Prima mea perioadă mai lungă de lucru pe teren ca antropolog s-a petrecut cu peste două decenii în urmă pe versanții estici ai Anzilor ecuadorieni printre indienii Jivaro (Hi-varo), sau *Untsuri Shuar*. Pe vreme aceea, indienii Jivaro erau faimoși pentru felul în care practicau „micșorarea capului”, practică aproape complet dispărută în zilele noastre, și pentru faptul că practicau intens șamanismul, ceea ce se întâmplă și în prezent. Am adunat cu succes foarte multe informații în anii 1956 și 1957, dar am rămas un observator exterior al lumii șamanului.

Câțiva ani mai târziu, Muzeul American de Istorie Naturală m-a invitat să fac o expediție în zona peruviană a Amazonului pentru a studia, timp de un an, cultura indienilor Conibo din regiunea râului Ucayali. Am acceptat, încântat că voi avea ocazia să efectuez noi cercetări asupra fascinantelor culturi din pădurile de pe cursul superior al Amazonului. Această activitate de teren s-a desfășurat în anii 1960 și 1961.

Doresc să vă împărtășesc două experiențe deosebite care au jucat un rol major, ajutându-mă să descopăr calea șamanului, așa cum este ea practică de indienii Conibo și Jivaro. Ele vor transmite, probabil, ceva din incredibila lume ascunsă care se deschide în fața exploratorului șamanic.

Locuiam de mai bine de jumătate de an într-un sat al indienilor Conibo, situat pe malul unui lac izolat format de

apele unui afluent al Rio Ucayali. Cercetările mele antropologice asupra culturii indienilor Conibo se desfășuraseră în bune condițiuni, dar tentativele mele de a culege informații despre religia lor nu fuseseră încununare de prea mult succes. Oamenii erau prietenoși, dar evitau să vorbească despre domeniul supranaturalului. În cele din urmă, mi-au spus că dacă doream cu adevărat să învăț, trebuie să iau băutura sacră a șamanilor făcută din *ayahuasca*, „vinul sufletului”. Am acceptat, curios și plin de presentimente, deoarece mă avertizaseră că experiența va fi foarte înspăimântătoare.

A doua zi dimineața, prietenul meu Tomas, blândul bătrân al satului, a plecat în pădure să culegă lujerii. Înainte de a pleca, mi-a spus să postesc: un mic dejun frugal și nimic la prânz. S-a întors la amiază cu suficienți lujeri de *ayahuasca* și frunze ale plantei *carwa* pentru a umple un cazan de 57 de litri. Le-a fiert întreaga după-amiază, până când a obținut un lichid închis la culoare, cam un sfert din cantitatea inițială, pe care l-a turnat într-o sticlă veche și l-a lăsat să se răcească până la apusul soarelui, când a spus că urma să-l bem.

Indienii au pus botnițe câinilor din sat pentru a nu putea să latre. Mi s-a spus că zgomotul câinilor care latră putea să-l facă pe cel ce a băut *ayahuasca* să-și piardă mințile. Copiii au fost avertizați să păstreze tăcerea, iar odată cu apusul soarelui, peste micul sat s-a așternut liniștea.

Când scurtul crepuscul ecuatorial a fost alungat de întuneric, Tomas a turnat o treime din conținutul sticlei într-o tigvă și mi-a dat-o. Toți indienii priveau. Mă simțeam precum Socrate în mijlocul compatrioților săi atenieni, acceptând cucuta – îmi amintisem brusc că unul dintre numele utilizate de locuitorii zonei peruviene a Amazonului pentru *ayahuasca* era „mica moarte.” M-am grăbit să beau fiertura. Avea un gust straniu, puțin amar. Apoi, am așteptat ca Tomas să-și bea porția, dar a spus că, în cele din urmă, se hotărâse să nu participe.

M-au pus să mă întind pe o platformă de bambus sub marele acoperiș de paie al casei comune. Satul era tăcut, nu se auzeau decât greierii și strigătele îndepărtate ale unei maimuțe urlătoare pierdute în imensitatea junglei.

Cum stăteam cu ochii în sus, holbându-mă în beznă, au început să apară vagi linii de lumină. Ele au devenit mai clare și mai labirintice, izbucnind într-o jerbă de culori strălucitoare. Sunetul venea din depărtări, ceva asemănător unei cascade, un sunet din ce în ce mai puternic, până ce mi-a inundat urechile.

Cu doar câteva minute mai înainte eram dezamăgit, fiind convins că *ayahuasca* nu va avea niciun efect asupra mea. Acum sunetul apei învolburate îmi asalta urechile. Începeam să simt cum îmi amortește falca, iar senzația urca spre tâmpale.

Deasupra capului, liniile neclare au devenit mai luminoase și s-au întretesut treptat pentru a forma un baldachin asemănător unui mozaic cu motive geometrice dintr-un vitraliu. Nuanțele de un violet strălucitor au format un acoperiș ce se extindea neîncetat deasupra mea. În interiorul acestei caverne celeste, auzeam tot mai puternic sunetul apei și puteam vedea figuri obscure mișcându-se tainic. Pe măsură ce ochii mei se obișnuiau cu acest clarobscur, scena mișcătoare s-a precizat, începând să semene cu un imens parc de distracții, un carnaval supranatural al demonilor. În centru, dirijând toate activitățile și uitându-se drept la mine, era un gigantic cap de crocodil care rânjea și din ale cărui fălci cavernoase țâșnea un șuvoi torențial de apă. Apele creșteau încet, la fel și baldachinul de deasupra lor, până când scena s-a metamorfozat într-o simplă dualitate – cerul deasupra și marea dedesubt. Toate creaturile dispăruseră.

Apoi, din poziția mea apropiată de suprafața apei, am început să văd două bărci ciudate, zburând lin încoace și încolo, plutind spre mine prin văzduh, apropiindu-se tot mai mult. S-au contopit pentru a forma o singură navă, cu o imensă

provă precum un cap de dragon, asemănătoare cu cea a unei corăbii vikinge. La mijlocul navei era fixată o velă pătrată. Treptat, în timp ce nava trecea încoace și încolo pe deasupra mea, am auzit un foșnet ritmic și am văzut că era o galeră uriașă cu câteva sute de vâsle mișcându-se înapoi și înainte în cadență cu sunetul.

Am conștientizat, de asemenea, cel mai minunat cântec vocal pe care l-am auzit vreodată în viața mea, cu sonorități înalte și eterate, izvorând din miliarde de glasuri de la bordul galerii. Privind mai atent puntea, am putut distinge un număr mare de oameni cu capete de gaițe albastre și corpuri omenești, precum zeii cu capete de pasăre din vechile picturi din mormintele egiptene. În același timp, un fel de energie esențială a început să urce din pieptul meu intrând în corabie. Deși mă consideram ateu, am avut certitudinea absolută că eram pe moarte și că oamenii cu cap de pasăre veniseră să-mi ia sufletul pentru a-l duce pe corabie. În timp ce sufletul continua să mi se scurgă din piept, am constatat că extremitățile corpului meu începeau să amortească.

Începând cu brațele și picioarele, corpul meu părea că se transformă încet în beton. Nu puteam să mă mișc și nici să vorbesc. Treptat, pe măsură ce senzația se apropia de piept, venind către inimă, am încercat să-mi deschid gura pentru a cere ajutor, să le cer indienilor un antidot. Oricât aș fi încercat, nu reușeam să-mi adun forțele pentru a articula vreun cuvânt. Simultan, abdomenul meu părea să se fi transformat în piatră, și a trebuit să fac un efort teribil pentru a-mi menține inima în funcțiune. Am început să-i spun inimii că este prietena mea, cea mai dragă prietenă, să îi vorbesc, să o încurajez să bată cu toată puterea de care mai dispuneam.

Am devenit conștient de creierul meu. Am simțit – fizic – că el s-a compartimentat în patru straturi separate și distincte. La nivelul suprafeței superioare se afla observatorul și

comandantul, care era conștient de situația corpului meu, fiind responsabil pentru tentativa de a menține inima mea în funcțiune. Am perceput – însă numai ca spectator – imaginile ce emanau din ceea ce păreau să fie părțile inferioare ale creierului meu. Imediat sub nivelul superior, am simțit un strat amortit, pe care drogul părea să-l fi scos din funcțiune – pur și simplu nu mai exista. Nivelul imediat inferior constituia sursa viziunilor mele, inclusiv corabia sufletelor.

Acum eram sigur că mă aflam pe moarte. Pe măsură ce încercam să-mi accept soarta, o porțiune și mai joasă a creierului meu a început să transmită alte viziuni și informații. Mi s-a „spus” că acest material nou îmi era prezentat deoarece eram pe moarte și, prin urmare, „apt” să primesc aceste revelații. Am fost informat că ele constituiau secretele rezervate muribunzilor și morților. Nu am putut percepe decât foarte vag pe cei care ofereau aceste gânduri: uriașe creaturi reptiliene ce leneveau în străfundurile cerebelului meu, acolo unde el întâlnea coloana vertebrală. Nu le puteam vedea decât vag, în ceea ce păreau a fi niște profunzimi lugubre și întunecate.

Apoi, ele au proiectat o scenă vizuală în fața mea. Mai întâi, mi-au arătat planeta Pământ, așa cum era ea în urmă cu mulți eoni, înainte de a exista viață pe suprafața ei. Am văzut un ocean, un ținut pustiu și un cer albastru luminos. Apoi, picături negre au căzut din cer cu sutele, aterizând în fața mea în peisajul deșertic. Puteam vedea că „picăturile” erau, de fapt, niște creaturi mari, negre și lucioase cu aripi butucănoase ca ale unui pterodactil și trupuri imense ca ale unor balene. Nu puteam să le văd capetele. S-au prăbușit pe pământ, complet extenuate de călătoria lor, odihnindu-se timp de eoni. Mi-au explicat într-un fel de limbaj mental că fugeau de ceva din spațiul cosmic. Veniseră pe pământ pentru a scăpa de inamicul lor.

Apoi, creaturile mi-au arătat cum au creat viața pe pământ pentru a se ascunde în multitudinea de forme și pentru